

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor: un șir petit 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

La sfârșit de an școlar

(=) Institutele de învățământ, de toate categoriile, și-au închis earăș porțile; lucrarea sistematică, pentru cultivarea inimii și luminarea minții, s'a terminat deocamdată. Liniștea căldurilor de vară își ia locul în curțile școalelor; ear sgomotul copiilor își îndreptează sborul spre grădinile, câmpiile și dumbrăvile satelor, îmbrăcate în podoaba de verdeață, de flori și de fructe ale verii.

Lumea, și îndeosebi părinții, cari au fost de față la examenele dela sfârșit de an, n'au decât cuvinte laudătoare, de caldă mulțumire, pentru neobosita activitate desfășurată de corpul didactic în decursul celor zece luni de muncă școlară. Odraslele lor, băieți și fetițe, au fost crescute în spirit creștinesc și național, au dat răspunsuri în grai frumos, românesc, limba grea străină, impusă odată cu sila, nu mai supără auzul publicului și nu mai tâmpește mințile fragede cu mecanizări barbare, totul curge în mod firesc, ca un izvor limpede și neîmpedecat...

Oamenii noștri săteni, de obicei refractari în fața acțiunii școalelor, se conving acum că secerișul devine din an în an mai bogat, și se îndeamnă a-și trimite tot mai stăruitor copiii la învățătură.

Greutățile «inceputului» — cum se zice de vreo câțiva ani, — dăinuiesc și astăzi în numeroase școale primare, pe lângă tot progresul considerabil ce nu se poate tăgădui.

Mare mizerie se sălășluiește în școalele sătești pe urma lipsei mijloacelor materiale: nu sânt cărți școlare de ajuns, nu-s nici tablite sau caiete, — hârtia este scumpă și pentru școala primară, — ear uneltele școlare, toate la olaltă, cer un respectabil capital bănesc, imposibil de plăsmuit în starea materială a majorității părinților. De aici provine apoi și greutatea întinpinată de administrația civilă de a silii prin amende, în asemenea împrejurări, pe părinți să-și trimită copiii *regulat* la lecții în interesul bunei propășiri.

Altă scădere, nu mai puțin însemnată, este faptul scos adeseori la iveală: prea multe comune n'au încă învățător; astfel cifra neștiutorilor de carte în săticelele depărtate nu se poate reduce în grabă; — dar, în considerare că asigurarea traiului pentru apostolii culturii formează obiect de preocupare principală pentru forurile chemate, scăderea amintită se va înlătura pe rând, în raport cu numărul tot mai sporit al celor ieșiți cu diplomă din școalele normale de învățători și învățătoare.

Școalele secundare au fost și în anul expirat cercetate de elevi și eleve în număr atât de covârșitor, încât auzim de pe acum vorbindu-se despre un apropiat proletariat intelectual la românii din țara abia întregită.

Membrii corpurilor profesionale sânt cei mai competenți ca, în conformitate cu însușirile intelectuale și morale ale tinerimii de sub mâna lor, să îndrepteze drumul fiecărui școlar în direcția cea mai potrivită cu însușirile lui.

Cu acest prilej noi ne adresăm către preoțime, și o invităm să îndemne tinerii absolvenți de licee, cari au dispoziție pentru cariera teologică, să se înscrie în seminariile bisericii noastre ortodoxe, unde vor primi o solidă pregătire. Este mai ales astăzi datoriată tuturor oamenilor de bine să stăruiască în scopul ca viața religioasă și morală să prindă puteri nouă și adânci în toate straturile societății.

Casa Domnului are trebuință de cât mai mulți propoveditori ai iubirii creștine și ai înălțimii morale, fără de care cultura omului — ori cât de strălucitoare ar deveri — nu este desăvârșită.

Inmormântarea lui Take Ionescu

Sala Ateneului Român din București a fost timp de două zile, Joi și Vineri, locul unui trist pelerinaj. Mii de oameni, din toate straturile societății, au defilat în fața cosciugului în care se aflau depuse rămășițele pământești ale lui Take Ionescu.

La ora 11, Joi, M. Sa Regina, însoțită de o doamnă de onoare, a venit la Ateneu și, după o scurtă rugăciune, a depus pe sicriu o splendidă coroană de trandafiri.

M. S. Regele, însoțit de adjutantul de serviciu, a sosit la Ateneu la ora 1 d. a., s'a oprit în fața sicriului și a depus o coroană de flori naturale, pe panglica căreia sânt scrise cuvintele: «Regele, lui Take Ionescu, amintire recunosătoare».

Coroane au depus: principele moștenitor Carol, partidul național, liga culturală, Societatea clerului «Ajutorul», Asociația presei, Sindicatul ziaristilor din Ardeal, ministrul Americii, numeroase corporațiuni ș. a.

FOIȘOARA

Orbia sufletească

Predică ținută la conferența preoțească a tractului Sighișoara de Pr. Andrei Moldovan din Hendorf

Și ceice l-au văzut că înainte era orb, ziceau: «Oare acesta e celce ședea și cerșea?»
I. 9, 8.

Iubiți fii sufletești, — Bunul creștin se gândește de multe ori în viața sa la mântuirea sufletului său și dobândirea împărăției cerului.

Ca să putem dobândi aceste bunătăți, trebuie să cunoaștem mai de aproape unele lucruri

Privind în jurul nostru vedem că în lumea aceasta stăpânește deoparte lumina, de altă parte întunerecul. Lumina, al cărei stăpân e însuș Dumnezeu, și întunerecul al cărui stăpân e cel rău, diavolul.

Ceice umblă în lumină, fiii luminii sânt și ai lui Dumnezeu; ceice rătăcesc întru întunerec, sânt fiii întunerecului și ai satanei.

În Dumineca de astăzi, a șasa după sf. Paști, sf. evanghelie ne spune despre o minune, anume: vindecarea orbului din naștere, căruia

Isus Hristos i-a uns ochii cu tină și i-a zis: «Mergi de te spală în lacul Siloamului». Orbul s'a spălat și îndată a văzut. De aceea se numește această Duminecă a orbului.

Ați auzit cum a vindecat Isus, într'o zi de Sâmbătă pe orbul, și cum fariseii l-au dus pe cel vindecat și pe părinții lui înainte judecării, căutând învinuiri mincinoase contra lui Isus, ear la urmă tot ei rămân rușinați, căci cel vindecat mărturisește că: «numai om al lui Dumnezeu trebuie să fie acela, care vindecă». Fariseii scot afară pe cel vindecat blăstămându-l, acesta se duce și mulțamește lui Isus căci l-a vindecat.

Să ne oprim pe un moment la neputința orbiei și să ne întrebăm, iubiților, de câte feluri este orbia? Să vedem cât e de stricăcioasă și să căutăm a ne feri de ea. Fiți cu luare aminte.

Întrebându-ne: Oare mai sânt și astăzi orbi ca pe timpul lui Hristos? Va trebui să zicem:

Da, sânt și astăzi, sânt orbi, nefericiți, lipsiți de lumina ochilor, rătăcind pe drumuri, plângând pe la marginea drumurilor și podurilor, pe la ușile creștinilor, după o coajă de pâine...

Dar, de astă dată nu ne vom ocupa cu acești nefericiți, orbi trupește, nu; căci deși lumea crede că ei sânt unii din cei mai nefericiți, eu totuși aflui în lumea aceasta alți orbi și mai nefericiți decât cei orbi trupește.

Aceștia sânt despre cari zice sf. Scriptură: «Gură au și nu vor grăi, ochi au și nu vor vedea, urechi au și nu vor auzi, că nu este Duh în gura lor», Mat. 13, 13.

Vom lăsa pe cei orbi trupește, cu aceea îndatorire sfântă, că totdeauna să le întindem ajutor când vin la noi sau îi întâlnim, astfel ușurându-le nenorocirea.

Să ne întoarcem acum la cei orbi sufletește, a căror nefericire e cu atât mai mare, cu cât sufletul este mai pe sus de trup.

Și în ce constă această orbie? Nu în altceva, decât în starea sufletului nefericită, când partimile și poftele rele într'atâta s'au încuibat în inima noastră, încât ne orbesc ochii sufletului, de nu mai știm ce e bun, nu mai vedem cele ce ne duc la fericire și vremelnică și veșnică, și nici nu ne mai gândim la ele, ci ne cu fundăm în fărădelegi și în patimi primejdioase

Orb e omul păcătos. Orbul cel trupesc nu află calea adevărată până nu i-o arată cineva, se abate dela ea, cade în prăpastie. Așa se întâmplă și cu păcătosul depărtând dela el pe conducătorul, care e credința, — și lăpădându-se de Hristos, se depărtează de calea adevărată și se duce pe cale rătăcită, pânănce cade în abisul păcatului și fărădelegii. La dânsul se pot aplica vorbele dreptului Iov: Ziua îi va

Soția defunctului, dna Adina Take Ionescu, a primit din țară și străinătate numeroase telegrame și scrisori de condoleanțe pentru moartea ilustrului său soț. Și anume dela: Suveranii României, Suveranii Italiei, ai Iugoslaviei, ducele de Sparta, moștenitorul de tron al Greciei, Președintele republicii franceze, prim-ministrul francez, prim-ministrul italian, român, sârb, ministrul de externe polon, președintele republicii cehoslovace, rectorul universității din Paris, ș. a.

Solemnitatea funebră s'a început Vineri la ora 4 d. a. Participă la ceremonie: A. S. R. principele moștenitor, membrii guvernului, delegațiuni, personalități de seamă și admiratori ai neuitatului defunct. Serviciul religios este oficiat de I. P. S. Sa mitropolitul primat asistat de clerul mitropolitan.

După terminarea serviciului religios au vorbit: I. P. S. Sa mitropolitul primat Miron, prim-ministrul Ion I. C. Brătianu în numele guvernului, Ferekide în numele corpurilor legiuitoare, Râmnicianu în numele magistraturii, Dr. Demetrescu în numele partidului democrat, Iuliu Maniu (partidul național), Cihodariu (partidul Iorga), C. Mille (presa) ș. a.

Cuvântarea I. P. S. Sale mitropolitului primat este următoarea:

Jalnici ascultători, — Stăm înaintea cosciugului cu osemintele neînsuflețite ale aceluia care a însuflețit prin farmecul graiului său și prin puterea sa de convingere decenii de rând un neam întreg, stăm în fața bărbatului, care a fost unul din cei mai distinși, mai ageri și mai bine răsplățiți bărbăți de stat, din câți am avut noi românii vreodată, bine cunoscut, stimat și aprefiat nu numai în țară, în statele vecine, ci în întreaga lume.

Înainte cu câteva luni a plecat în cele mai bune dispoziții în țara cu cerul mai senin ai fraților noștri italieni, fără a bănuși tristul desnodământ, că viu n'are să și mai revadă țara, pe care atât a iubit-o și căreia i-a închinat întreaga sa activitate plină de frumoase succese și neperitoare merite. O nouă și zguduitoare dovadă a cuvintelor sf. evangelist Marcu: «Privegheați și vă rugați, că nu știți când vine vremea» (XIII, 33) și ale apostolului Petru când zice: «Toată strălucirea oamenilor e ca floarea din câmp» (Petru I, 24). Bogat înzestrat de Dumnezeu cu cele mai alese și rare calități și daruri, a desfășurat de tânăr pe toate tărâmurile vieții noastre publice o muncă laudabilă, încât nu scurte cuvântări sau panegirice, ci numai tomuri întregi vor putea reda ce a lucrat Take Ionescu ca ziarist iscusit, ca orator neîntrecut, ca avocat vestit, ca ministru, priceput în atâtea resorturi, ca șef de partid, ca parlamentar, ca bărbat de stat, ca prieten al altor țări și în multe alte privințe.

Eu scot la iveală din noianul muncii sale uriașe numai faptul că prin activitatea lui, ca ministru de culte, a făcut mult bine și bisericii sale. Legea clerului din 1893, legată de numele său deși astăzi — după 30 de ani — nu mai corespunde timpului, a făcut în multe privințe ordine mai bună în biserica noastră ca în trecut; mai ales prin reorganizarea seminarilor și prin un bun început de a salarii pe preoții din

visteria țării; eară, prevăzător cum era, a anunțat într'un remarcabil discurs la Iași principiul corect că în România întregită — care atunci nici nu exista — trebuie să se deie bisericii naționale a statului român deplină libertate de a-și conduce prin organele sale proprii toate lucrările vieții sale interne.

Dar cununa muncii sale și culmea o formează în viața lui Take Ionescu admirabila sa ținută de proroc, cu adânci convingeri a viitorului de aur al țării sale.

Războiul mondial s'a deslănțuit. În sufletul românilor subjugăți s'a ivit nădejdea că se apropie ceasul mântuirii. Cursul evenimentelor părea în un timp nefavorabil acestei nădeji. Cei mai buni ai noștri din provinciile alipite mergeau pe drumul calvarului și tuturor suferințelor: spre exil, spre închisori, unii chiar spre furcile spânzurătorilor.

În această atmosferă chinuitoare așteptam toți cum dorește cerbul izvorul răcoritor, cum așteaptă pământul dogorit de arșiță și seceta verii picurii de reveneală, cum așteaptă cei din întunec secular o rază de lumină.

Atunci Take Ionescu, care de decenii a fost un excelent cunosător și un puternic și efectiv sprijinitor al cauzei ardelenilor, s'a pus în fruntea tuturor celor cu credința în suflere, propovăduind cu trâmbița de arhanghel încordarea forțelor, pregătirea poporului pentru jefuri mari, care cu siguranță vor aduce ziua învierii: unirea noastră națională, chiar și în zilele cele mai grele dela Iași nu s'a îndoit o clipă. Vorba lui Alesandru: «Ceahlăul sub furtună nu scade mușunoi». Cu lacrimi de mângăere și de nădejde în mai bine citeam înălțările sale discursuri din timpul acela.

România nouă e azi un fapt, dar țara mai aștepta dela Take Ionescu, ca om de ordine și de prevedere ca bărbat cu vaste cunoștințe și cu experiențe și cu prețioase legături, încă mari servicii. Dar Dumnezeu altcum a binevoit, chemându-l la sine mai curând de cum ne așteptam, voind prin această să zgudue sufletul generațiilor tinere, să le arate: cum pierderea unui uriaș al vieții noastre publice trebuie să fie pentru tinerime un îndemn de a se pune serios pe lucru, de a aduna cunoștințele și experiențele necesare ca să poată umplea cu demnitate golurile ce se ivesc și să continue cu aceeași pricepere, cu aceeași iubire de neam, de dinastie și de ordine, munca pentru înălțarea țării, pe temeliiile puse de marii și nemuritorii înaintași.

Și acum, iubite adormit în Domnul, care ai murit ca și nemuritorul Bălcescu, departe de scumpa-ți patrie, pleacă și te odihnește în cel mai frumos colț al țării, pe care și cu munca ta ai întregit-o și care în pagini strălucite și în inimile tuturor fiilor ei îți va păstra o veșnică recunoștință acum și pururea. Amin.

Inhumarea s'a făcut, conform dorinței repausatului, la Sinaia. Trenul mortuar cu delegațiunile a sosit în Sinaia Sâmbăță la amiază. La gară sicriul a fost pus într'un car cu boi, împodobit cu panglici tricolore și transportat la mănăstire. Aici este așezat în paraclisul mănăstirii, până la terminarea mausoleului ce se va construi.

ajunge pe ei întunecul și în amezăși vor pipăi ca noaptea (Iov. 5. 14).

Și cumcă sânt oameni orbi cu sufletul, ne arată și Mântuitorul Hristos, când zice: «Vai vouă, țărâșilor și cărturarilor, nebuni orbi, și conducători orbi».

Astăzi într'u atâta s'a lășit această boală, încât dacă ar mai fi Domnul Hristos cu trupul pe pământ, cu toată dreptatea ar putea mostra pe unii creștini de orbia lor sufletească.

Și cum să nu fie mare orbia sufletească în zilele noastre, când în atâtea locuri om cu om nu se poate vedea, când pofta de răsunare stă înaintea ochilor, când mulți nu cugetă la aceea că mâna celui Atotputernic calcă în urmele lor să-i pedepsească.

Uitați-vă la pofitoriile de averi, cum aleargă și se sbat, și cum orbiți de pofta lăcomiei nu ved durerea și lacrimile a sute și mii de năcăjiți. Câți nu aleargă după câștiguri materiale, după îmbrăcăminte scumpă după bani mulți, ca și când acestea i-ar face mai vrednici de fața lui Dumnezeu și a lui Hristos.

Unii, ca să se îmbogățescă repede, se duc lacomi în toate părțile la fel de fel de negustorie, alții des de dimineată pleacă la câmp să ajungă mai iute și să tragă cu plugul sau cu coasa câteva brezde din locul vecinului, sau

să i încarce o căpiță de fân, sau să iee un car de lemne din grămada altuia...

Și oare se poate cineva desvinovăți cu aceea că va zice: «D'apoi eu am făcut ceea ce am văzut pe alții făcând și ce mulțimea a făcut?» Nu. Au doară nu vă înșelați, cari credeți și ziceți: «Am timp la bătrânețe să mă îndreptez pe calea lui Hristos, când mintea îmi va fi mai coaptă și sângele mai rece și când lumea nu mă va mai băga în seamă».

Dar aș întreba pe cei ce astfel vă gândiți: cine v'a asigurat, că veți ajunge acel timp al vieții? La câți cunoscuți de ai noștri încă de tineri li s'a săpat mormântul. Eată orbia sufletească! Omul orb la suflet nu cugetă la nici una din acestea, ci răpit se cufundă în păcate tot mai mari.

Acum, iubitorilor, deschideți-vă ochii minții, căutați și vedeți și apoi cunoașteți calea care vă duce la mântuire. Eu sânt calea și adevărul zice Domnul. (I. 14 v. 6).

Adecă: cine va umbla pe calea lui Hristos, nu va rătăci nici odată. Ear de cumva ați rătăciți și ați ajunge la crucile drumului, nu apucați pe calea care duce în fundul pământului, în întunec, ci ridicați-vă ochii la cer, acolo veți afla o cărărușă strămtă, anevoioasă și petroasă, duceți-vă pe ea, că ajungeți în o țară

Congres în Sibiu

Societatea Profesorilor și Profesoarelor de gimnastică din România, fondată la 24 April 1921, cu sediul în București, s'a întrunit în al 2-lea congres, Duminecă și Luni 2—3 Iulie 1922, la Sibiu.

În ziua primă la ora 9¹/₂, demineața congresiștii și congresistele, în număr de peste o sută, veniți din toate unghiurile țării, au asistat în corpore la sf. liturghie celebrată în catedrală.

După terminarea serviciului divin, a urmat deschiderea congresului în sala dela Muzeul Asociațiunii, prin discursul președintelui Societății dl D. Ionescu.

A asistat la congres numeros și distins public. Din partea ministerului instrucțiunii, — dl Dr. C. Anghelescu fiind împedecat, — a venit dl secretar general Valaori. Răspunde, la cuvântul de deschidere, dl secretar general asigurând congresul că ministrul instrucțiunii va lua în seamă toate dreptele cereri pentru îmbunătățirea situației corpului profesoral de gimnastică.

În numele sibienilor congresiștii sânt salutați, în cuvinte calde și avântate, din partea dlor Andrei Bârseanu și Dr. Lazar Popovici.

Telegrame omagiale se trimite M. Sale Regelui și A. S. R. Principelui moștenitor. Altă telegramă, de mulțumire și recunoștință, se trimite dlui ministru al instrucțiunii, Anghelescu.

S'a făcut apoi darea de seamă pe anul societății 1921—1922, ear censori pentru verificarea bilanțului s'au ales dnii T. Vasilescu-Ploiești și I. Burghilea-Iași.

S'a decis ca viitorul congres, al treilea, să se țină la Iași.

Duminecă d. a. congresul își continuă ședința. Asistă dl secretar general Valaori. Se țin interesante conferențe din domeniul gimnastice, — care s'au urmat și în ședințele de Luni.

O întrunire colegială festivă a încheiat seria lucrărilor congresului dela Sibiu.

Astăzi, Marți, este ziua excursiunilor în împrejurimile orașului.

Dela sate

— Cercul religios I. din prot. Făgăraș, la Mănăstirea lui Macarie —

Conform programului publicat în Nr. 38 al ziarului Telegraful Român, în ziua marilor împărați creștini Constantin și Elena a. c. s'a făcut peregrinarea credincioșilor, mai ales din comunele Galați, Boholț și Calbor, o parte din Făgăraș și Beclean, sub conducerea preoților Nicolae Aron, Nicolae Clonța, Ion Conora, Gheorghe Solca și Vasile Floca la acest loc de mănăstire.

În monografia comunei Galați, în periodul I. (1469—1686) se spune după istoricul Clain, că în Galați, lângă Olt, la 1469 a fost reședința de episcop subaltern mitropoliei de Alba-Iulia, numele episcopului Macarie. Se da-

mănoasă, unde veți uita greul vieții, — acolo este Hristos.

Nu lăsați ca patimile să vă întunece și să vă orbească sufletul.

Nu vă uitați la alții, că ce fac, căci răsplata lor își vor lua. Rugați-vă să fiți feriți de orbia sufletului și de a dobândi putere de a cunoaște deplin păcatele și ticăloșia care v'o aduc păcatele.

În zilele de Dumineci și sărbători, vine blândul Isus și ne aduce lumină la toți orbii sufletește. Apropiati-vă de El cu toții, căci Isus vă așteaptă. Cu credință, ca și orbii, ridicați rugăciune umilită către el și ziceți: Luminează-ne, Hristoase, ochii minții, ca să nu mai adormim în păcate. Ajută-ne să ne căim din toată inima de păcate, fă-ne să ne cunoaștem pe noi înșine și îndreptându-ne să petrecem în cinste, în dreptate, în omenie pe acest pământ spre binele nostru, al neamului și spre înflorirea țării, ca să nu mai fim întunecați și orbi sufletește, ci luminați prin lumina Ta, Hristoase. Amin.

Noua Revistă Bisericească. Au apărut nrele 3 și 4 din 1922, cu articole bine scrise, de directorul revistei și colaboratorii săi. Abonamentul 25 Lei pe jumătate an.

cu socoteală că locul așa numit «la mănăstire», situat după crucea din dealul Galașului, să fi fost reședința episcopului. O biserică a existat aici pe care credincioșii comunei vecine Boholț au strămutat-o la ei, folosind o mult timp.

A fost ridicată casa Domnului în mijlocul codrilor, într-o scoică ascunsă, unde epitropia din Galași în presara zilei de sărbare religioasă a mers și a căutat locul de mănăstire și după indigările păstorilor boholțeni, l-a și găsit într-un loc foarte frumos și scutit de toate părțile de furtune și de dușmani ai creștinismului. Rozari frumoși, lângă cari rămășițe de cruci ale călugărilor morți după vremuri, înegrite de timpuriu, cu inscripții nedescifrabile, s'au găsit în pământ. Aici a fost mănăstirea botezată a lui Macarie. Epitropii au adus cu carul frunzări de cei mai frumoși, — din cari am format sf. altar pentru slujitori, corabia bisericii pentru bărbați și despărțământul pentru femei. —

La temelia mănăstirii s'au făcut unele săpături în timpurile recente de flăcăi boholțeni, cugetând să afle comori pământești, de care însă n'au aflat, acum însă am găsit aici comori ale sufletului: credința, dragostea și nădejdea, care au înrunit pe credincioșii satelor pentru redeșteptarea timpurilor vechi de evlavie.

«Poiana mănăstirii», «Grădina mănăstirii», de unde un pom cu fructe nobile a fost tăiat în timpurile de azi, «Pârăul mănăstirii», numai aceste numiri și pământul care se vede și azi că a fost cultivat de călugări odinioară, ni-au mai rămas.

Zi frumoasă și senină a fost ziua sfinților Constantin și Elena. Epitropia parohială din Galași, în frunte cu preoții cercului religios Nicolae Aron, Nicolae Clonța și Vasile Floca, luând toate cele trebuincioase pentru celebrarea sfintei liturghii: sf. antimis, potir, chivot, cruce, sfeșnice, cădelniță și căldărușa din altar cele patru icoane împărătești dela tâmpla bisericii, și icoanele din despărțământul femeilor, sfeșnicile din fața altarului, toți praporii, între cari un prapor mare dus de trei, din mătasă grea tricolor, în sunetul clopotelor au plecat spre mănăstire, însoțiți mai apoi de Reuniunea femeilor, Reuniunea casei culturale, Reuniunea tinerilor ortodoci, toate din Galași cu stindardul lor. Îți era mai mare dragul să privești la aceste grupuri de credincioși, dela mic până la cel mai bătrân, cum suiau dealul Galașului, pe drum, prin cărări și pe lângă pădure până sus la crucea din deal, de unde ne-am pogorât către locul de rugă, în scoica mănăstirii. De pe altă parte tăbărau boholțenii în grupuri albe, tot dintr'un vârf de deal prin pădurea lor, pe cărări, în frunte cu preotul lor Ion Conora și cu preotul din Calbor Gheorghe Solca, cu prapori și cu cărțile pentru serviciul utreniei, liturghiei, sfântului maslu și sfințirea apei, — care toate s'au săvârșit solemn în «Mănăstirea lui Macarie», botezată de cercul I. religios Făgăraș.

Impunătoare a fost întâlnirea credincioșilor din toate comunele într-o biserică de rugă, sub cerul liber, între dealuri și văi, aici în scoica mănăstirii, cum își dau mâna tineri și bătrâni și cum în cursul serviciului divin de pe coline

ascultau cu lacrimi în ochi ruga către bunul Dumnezeu.

Un apostol zis aici, o evanghelie intonată la loc sfânt, o cântare evlavioasă executată de preoți, dascăli și cântăreți, — toate au intrat mai simțitor la inima numeroșilor ascultători.

A predicat p. Nic. Clonța despre credință în legătură cu cei dintâi împărați creștini Constantin și Elena, cari au pus stavilă persecuțiilor creștine și au întemeiat biserici și mănăstiri, precum și această mănăstire, zisă a lui Macarie.

La petrecerea Reuniunii casei culturale din Galași din pădurea Ciungii, aproape de mănăstire, urmată după amiază, au luat parte mai mulți intelectuali din Făgăraș, p. protopop și senator Nicolae Borzea, care a ținut o vorbire laudând ideea excursiunii evlavioase la locul de mănăstire, unde în timpurile de prigonire se ascundeau mucenicii călugări... N. A.

AVIZ

Atragem atențiunea Onor. administratori parohiali, că salariul dela stat, ca administrator parohial, îl putem licuida numai pe baza alor trei cuitanțe subscrise și vidimate de protopresbiter.

Cassa arhidiecezană.

Programa

adunării generale a învățătorilor români din județul Sibiu, care se va ține în Sibiu Sâmbătă în 8 Iulie st. n. 1922, ora 9 a. m. în edificiul «Asociațiunii» cu următoarea ordine de zi:

Motto: «Omul să nu se plângă în contra vremii în care i-a fost dat să trăiască. Sânt rele vremurile? Ei bine, de aceea sântem noi aici, ca să le facem bune».

Carlyle.

Ședința I a. m.

1. Constatarea membrilor prezenți.
2. Imnul regal, cântat de învățători.
3. Cuvânt de deschidere.
4. Raportul general.
5. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru censurarea raportului general.
6. Raportul casierului.
7. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru controlarea casei.
8. Reforma învățământului primar, discuție asupra operatului.

Ședința II p. m.

1. Înființarea casei învățătorilor în Sibiu.
2. Raportul comisiei organizatoare.
3. Raportul comisiei de scontrare.
4. Alegerea comitetului și alor 5 membri în consiliul general pe un nou period.

Sibiu, în 3 Iulie 1922.

Mihail Ogorean,
președinte.

Isidor Dopp,
secretar.

La sate!

II

Alte două excursii din partea membrilor sibieni ai Secțiilor științifice-literare ale Asociațiunii s'au făcut în Duminecele din 5 și 12 Iunie a. c.

La cea dintâi au ținut conferențe dnii R. Simu în com. Bradu, prof. Comșa în Avrig, Dr. L. Popovici în Porumbacu de jos, I. Georgescu în cel de sus, N. P. Petrescu, Scorei, H. P. Petrescu, Arpașul de jos.

În a doua excursie s'au cercetat comunele Ucea, Viștea de jos, Beșimbac, Sâmbăta și Voila. Erau luate în combinație și Becleaurii și Făgărașul, dar aici n'am putut ajunge. Conferențieri: I. Georgescu, Petrescu jun., prof. Comșa Petrescu sen., R. Simu, preotul Dăncilă și prof. Morușca.

Norocul m'a dus în comuna Viștea de jos, unde am fost surprins de cele auzite și văzute. Comuna aceasta, locul natal al bunului scriitor și prof. la universitatea din Cluj, dl Dr. V. Stanciu, este o comună fruntașă curat românească și centru în așa numita țara Oitului. Are trei târguri sau bălciuri pe an, două biserici rom., o școală de stat cu trei învățători, școală de stat pentru meserii, două bănci populare: una din 1893 și una din anul trecut. Cea mai veche împarte dividendă 5%, câștigul întrecător se folosește pentru diferite scopuri culturale și folositoare din comună, mai are comuna și o Cooperativă de consum bine asortată, Casină și bibliotecă populară, o bibliotecă parohială cu peste 500 cărți alese.

Tovarășul meu prof. Comșa a vorbit popoului, cu competența sa de agronom, despre cum este mai practic a se secera holdele, despre pomărit și alte sfaturi gospodărești.

Sarcina mea a fost ușoară, în același timp plăcută.

În cuvinte potrivite mi-am arătat surprinderea îmbucurătoare despre cele văzute, din care am făcut încheierea, că toate acestea sânt mărturia netăgăduită, că conducătorii comunei sânt oameni vrednici, pricepuți și cu trageră de inimă pentru binele popoului. Conducătorii iscusiți și vrednici ca parohul Pavel Borzea, și inv. dir. Augustin Șandru sânt rari în comunele noastre. Vă îndemn, am zis, cu toată stăruința, să-i cinstiți, să le urmați sfaturile înțelepte, și să mulțumiți lui Dumnezeu că v'au binecuvântat cu asemenea bărbați.

Le-am mai vorbit, între altele despre doi dușmani păgubitori ai gospodăriei: patima beuturilor alcoolice și a fumatului cum și despre lucș, și de temelia bunăstării economice: munca și cruțarea.

După conferență, la care cu părere de rău n'am văzut pe p. gr. cat. am cercetat pe unii fruntași, am intrat în case țărănești, să vedem, cum sânt întocmite, am cercetat școala și atelierile de meserii. Școala aceasta este întemeiată de 2 ani. Se va completa la 5 ani de ucenicie. Deocamdată lucrează în 3 branșe: tâmplărie, rotărie și ferărie și lăcătușerie. Are un director vrednic și priceput, dl Dumitru Săvoiu

(Urmează)

Numiri de localități

De Pr. Constantin Oancea

Avem numeroase numiri de origine slavă, maghiară și germană, între care cele mai multe n'au nici un rost. Romanizarea lor este deplin îndreptățită. E regretabil însă că numirile românești, la multe localități, n'au fost în toate cazurile corecte. Ne lipsesc comisiile istorice județene, care ar fi chemate să judece fiecare caz din punct de vedere istoric, toponimic, etnografic și filologic. În lipsă de comisii istorice județene romanizarea nu se face pretutindeni conform geniului limbii române.

Exemplu: județul Alba inferioară este traducere din unguerescul Alsófehér megye; ungruii l-au numit al Albei de jos în raport cu comitatul Albei (Fejér-m.) care este situat în partea de sus a Ungariei: în împrejurările actuale epitetele de jos al județului Alba inferioară n'are rost.

Cu privire la localități, numirea de jos sau de sus este românească și latinisarea numirilor prin inferior și superior e de prisos; acest atribut se folosește mai mult din punct de vedere calitativ, decât pentru a hotărâ poziția unei localități, care ar aduce adeseori confuziuni, de ex. Pianul de jos și Pianul de sus (oficial Pianul inferior și Pianul superior); din punct

de vedere economic Pianul inferior este superior față de Pianul superior.

Tot așa Cioara de jos și Cioara de sus, și alte multe localități. Urmează deci că acolo unde numirile sânt românești, să le folosim ca în graiul popoului.

Comuna Cioara de jos se numește așa pentru că să află o altă localitate Cioara de sus în județul Turda. Numirea corectă e Cioara de jos și așa se folosește în graiul popoului, aceasta numire o folosește oficial biserica, oficiul poștal și banca (Ciorana). Comuna politică folosește oficial: Cioara inferioară; Jandarmeria din loc folosește Cioara, — deci trei numiri oficiale la un singur sat.

În județul Alba de jos să află vechea comună românească (Cârna), numire curat românească, numire care se află și la străbunii noștri Traco-daci înainte de aceasta cu 2000 de ani, pe timpul lui Ptolomeu aflăm în mai multe locuri numiri de sate și orașe la seminițele tracice ca: «Istriana», Carna, Latha, Albana, Amora, Draga, Aurana, Saraca, Deva, Petra, Saratha, Sor», etc. etc., deci numirea Cârna ca nume de sat, (nu afirme ca localitate în locul de azi) e tot atât de veche ca și neamul românesc. Numirea veche românească azi se află oficial latinisată prin numirea de: «Blandiana» pe motiv că s'a găsit o peatră în loc cu inscripția latină «Blandiana».

E adevărat că localitatea Blandiana pe timpul romanilor se afla între Germisara (Geoagiul de jos) și Apulum (Alba Iulia) care ar corespunde localității Cârna de astăzi; dar pe lângă toată dragostea ce o am față de limba latină, prefer pe cea românească «Cârna», care ca numire e mai veche ca Blandiana, făcând parte din tezaurul limbii străbunilor noștri daci, cari aveau pe acestea plaiuri o viață de stat organizată la cucerirea Daciei din partea romanilor. Limba dacilor sub influința vremurilor și popoarelor cu care a venit în atingere a suferit mult; dar poporul român a păstrat cu tărie de admirat: limbă, obiceiuri și port dela strămoșii săi. Numirea de Cârna va trăi cât timp va trăi neamul românesc, iar numirea de Blandiana neavând rădăcini în limba țaranului va fi de scurtă durată.

De ce sânt scumpe cărțile? Ni se scrie: Fabrica de hârtie dela Petrifalău (în Ardeal) cu un capital de 24 milioane de lei, a câștigat anul trecut 54 milioane venit curat! Și tot cam așa și alte fabrici de hârtie... Și, la asemenea câștig, i se mai zice, «câștig curat»... Nu este nici o putere, care să facă puțină rânduială și să nu mai fim jăfuiți?

și patru profesori. Se învață teorie și praxă. Băieții ies din școală, meșteri desăvârșiți. Elevii capătă burse de câte 150 L. pe lună. Astăzi sânt numai 84. Dorința și stăruința directorului de a se crea un cămin pentru elevii, al căror număr va spori necondiționat, este îndreptățită să fie sprijinită la locurile competente.

În organizația Asociațiunii, Vistea de jos s'a ținut de desp. Făgărașului. Dela 1913 pâr. Borzea a înființat însuș un nou despărțământ cu 24 comune, pe care le-a înzestrat cu tot atâtea biblioteci populare dela Asociațiune și în cari a înființat tot atâtea agenturi. A înscris 4 membri fondatori peste 30 pe viață, 70 ordinari (înainte de război erau peste 500). Lucruri vrednice de remarcat și de luat ca exemplu. Membri ordinari numai așa vor rămânea mai departe, dacă li se vor împărți gratuit de la centru, mi-a zis dl părinte, cel puțin o cărticică și calendarul.

În toate excursiile, conferențarii au fost fusoțiți și de alți intelectuali, între cari amintim pe unul din directorii Băncii Centrale, dl V. Bontescu, care ni a pus la dispoziție un camion al Băncii fără de care nu era cu puțință să se țină conferențe în atâtea comune.

Conferența din urmă, idilică, excursioniștii nu vom uita-o curând. Plănuită pentru o cursă de 2½ ore dintr'un ghinion al mașinei care se vede, ne-a purtat festa pentru că a trebuit să poarte atâtea cultură pe spate, am trebuit să o scurtăm cu două localități la cari n'am putut ajunge. Tot din complexanța mașinei și a «sofonerului», în loc să ne înapoziem în ziua plecării, am ajuns în Sibiu a doua zi dimineață, și încă plecând dela 4, în loc s'ajungem la 6, am ajuns numai la 8½, ca să se plinească Scriptura: Adevărați apostoli în haine de pescari. Nu eram de invidiat. Dar, finis coronat opus.

Moșul.

Stirile zilei

Lui Take Ionescu. Biserica Sf. Nicolae și liceul «Andrei Șaguna» din Brașov au depus o coroană pe catafalcul protectorului lor de pe timpul stăpânirii maghiare, marelui patriot Take Ionescu. Din partea bisericii și școlilor a asistat la înmormântare o delegație. Cununa depusă este o coroană de stejar cu ghinde aurite purtând pe panglică albă inscripția: «Biserica Sf. Nicolae și liceul «Andrei Șaguna» din Brașov. Marelui nostru protector din vremuri de restriște.»

Societate de psihologie s'a întemeiat în București sub președinția dlui G. Marinescu, profesor universitar. Societatea își propune să se ocupe cu repartizarea practică a energiilor omenești. Se vor crea laboratorii psihologice pe lângă școlile normale, pentru ca viitorii învățători să fie și mai bine inițiați în studiul psihologiei; se vor întemeia birouri medico-psihologice pentru cercetarea aptitudinilor profesionale ș. a.

Cer să fie apărați. Mitropolitul rus Antonie al Kievului, arestat și torturat de bolșevici, a scăpat ca prin minune din închisoare și s'a refugiat în Iugoslavia. De aici a trimis I. P. S. Sale Mitropolitului Moldovei o scrisoare, în care descrie groaznicile suferințe ale clerului din Rusia: mii de preoți au fost arestați și în parte uciși. Mitropolitul Antonie roagă pe șefii clerului român să intervie pe lângă guvernul sovietic pentru liberarea celor arestați.

Rectificare. Primim dela Părintele Ioachim Groza, din Ponor, următoarele: În raportul despre vizitația canonică a Prea Sfinției Sale Episcopului Nicolae al Clujului în munții apuseni, apărut ca urmare în Nr. 45 din 10/23 Iunie 1922 s'a strecurat o greșală, anume: Banderiul de călăreți care a întimpinat pe Prea Sfinția Sa la Sălciua de jos și l-a călăuzit până la Sălciua de sus, a fost din comuna Ponor, județul Albei de jos și nu din Ponorel (Ponorelul este o comună dela Câmpeni în sus). În Sălciua de sus a fost așteptat de preoții: Simion Vasinca, Vasile Gan, George Lazar, și Ioachim Groza, și nu Gregoriu Lazar.

Orele oficioase de birou la Banca de Scant a României Sibiu, începând cu data de 1 Iulie 1922 și până la alte dispoziții sânt: dela 7-1 a. m. ear Lunea și Vinerea dela 8—12 a. m. și dela 3—5 p. m.

Academia de comerț din Cluj. A apărut Darea de seamă pe anii 1920/21 și 1921/22, publicată de Direcțiunea Academiei Cuprinde: Istoricul, reorganizarea, averea, date statistice, repartizarea cursurilor, extras din regulamentul Academiei, regulamentul căminului.

Nr. 176/1922 protop. (112) 2—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III Blășel, protopopiatul Mediașului, în urma ven. ordin consistorial dto 14 Decembrie 1921 Nr. 10271 Bis. se escrie nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, iar concurenții cu prealabila înconștiințare se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a cânta, cuvânta, respective celebra.

Mediaș, la 2 Iunie 1922.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Mediașului, în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea,
protopop.

Nr 154/922. (113) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II. Tintari, prot. Brașovului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt cele fasonate în coala B. pentru dotația dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în terminul statorit, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și să se prezenteze cu observarea dispozițiilor Regulamentului pentru parohii, înainte de alegere, poporului în biserică spre a celebra, respective a cânta și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral al Brașovului în înțelegere cu Comitetul parohial respectiv.

Brașov, în 11 Mai nou 1922.

Ioan Hamsea
protopop adminstr.

Nr. 375/922 (109) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl III a Veneția de sus în protopresbiteratul Făgărașului se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis și pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare a se prezenta în comună spre a face cunoștință poporului.

Făgăraș la 8/VI1922

Oficiul protopresbiteral român ortodox al tractului Făgăraș în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop

Nr. 209/protop. 1922 (91) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl III. din Vesoud, protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu în terminul arătat și a se prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta cuvânta eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Mediaș, la 8 Iunie 1922.

Oficiul protopopesc ort. al tractului Mediașului

Romul Mircea,
protopop.

Insoțirea de Credit din Răușor

Nr 7/922

(117) 2—2

Publicațiune de lichidare

Insoțirea de credit din Răușor (jud. Făgăraș) fiind în lichidare, prin aceasta se provoacă toți deponenții, creditorii și toți ceice au vr'o pretenziune față de această Insoțire, ca să-și ridice depunerile și să-și achite datorile ce mai au la aceasta Insoțire, în timpul prescriș de legea comercială din 1875 art. XXXVII §-ul 202.

Răușor la 15 Iunie 1922.

Constantin Pică,
președ. direcțiunii

Nr. 125/922

(108) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din nou înființata parohie de cl. III-a Petrița «Regele Ferdinand», în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul arătat și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 26 Mai 1922.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tract. Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu,
protopop.

Mersul trenurilor în Sibiu

- I. Plecare: 1. Spre Copșa: 2:30, 18:50.
2. Spre Vinț: 4:05, 18:35.
3. Spre Râu-Vadului, Peatra-Olt, București: 2:45, 13:35, 18:45 (accelerat).
4. Spre Făgăraș: 7:20, 15:59.
5. Spre Cisnădie: 5, 9:30, 15.
6. Spre Agnita, Sighișoara: 7:31, 17:45.
- II. Sosire: 1. Dela Copșa: 1:13, 11:20.
2. Dela Vinț: 10:20, 17:04.
3. Dela Râu-Vadului, Peatra Olt, București: 1:50, 12:30 (accelerat), 16:25.
4. Dela Făgăraș: 8:30, 13:59.
5. Dela Cisnădie: 7, 11:35, 18:18.
6. Dela Sighișoara: 8:50, 17.

Trenuri de băi

- I. Pleacă din Sibiu la Ocna băi: 6—, 9—, 11:45, 14:30.
- II. Sosesc dela Ocna băi la Sibiu: 7:14, 10:15, 13—, 15:45.

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare

Cuvântări bisericesti

de arhimandritul Ilarion Mircea, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminecile din Paresimi, 9 Dumineci după Rosalii și la unele sârbători de peste an. **Prețul 14 Lei.**

Cum se vindecă Reumatismu și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la **FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova**